

KARTA KURSU

Nazwa	Koncepcje doświadczenia mistycznego
Nazwa w j. ang.	Concepts of Mystical Experience

Koordinator	Dr Maria Rogińska	Zespół dydaktyczny
		Dr Maria Rogińska
Punktacja ECTS*	3	

Opis kursu (cele kształcenia)

Kurs poświęcony jest interdyscyplinarnej analizie doświadczenia mistycznego jako fenomenu religijnego, kulturowego i poznawczego. Studenci zapoznają się z klasycznymi i współczesnymi teoriami mistyki, porównują różne tradycje religijne i filozoficzne, a także naukowe próby wyjaśnienia mistycznych doświadczeń. Szczególny nacisk położony zostanie na uwarunkowania kulturowe, psychologiczne i społeczne tego typu przeżyć oraz ich współczesne transformacje w kontekście sekularyzacji i nowych form duchowości. Kurs ma charakter problemowo-porównawczy – łączy perspektywę filozofii, socjologii, psychologii i kognitywistyki. W trakcie zajęć student uczy się rozpoznawać i opisywać kluczowe cechy doświadczeń mistycznych, analizować ich historyczny i kulturowy kontekst oraz krytycznie oceniać współczesne badania poświęcone temu zjawisku. Kształtuje umiejętność zastosowania perspektyw filozoficznych, socjologicznych i psychologicznych, aby uchwycić różne wymiary mistyki – zarówno w tradycjach religijnych, jak i w nowej duchowości. Uczy się także dostrzegać, w jaki sposób doświadczenia mistyczne wpisują się w szersze procesy społeczne, takie jak sekularyzacja czy desekularyzacja, oraz inne uwarunkowania kulturowe i historyczne.

Warunki wstępne

Wiedza	Podstawowa wiedza na temat religii świata
Umiejętności	-
Kursy	-

Efekty uczenia się

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W01 Student posiada pogłębioną wiedzę na temat klasycznych i współczesnych koncepcji doświadczenia mistycznego oraz ich kulturowych i historycznych uwarunkowań.	K_W02, K_W03, K_W05
	W02 Student potrafi analizować i interpretować teksty filozoficzne, religijne i naukowe dotyczące mistyki, stosując zasady krytycznego myślenia i różne typy racjonalności.	K_W06, K_W07
	W03 Student rozumie znaczenie doświadczeń mistycznych w kontekście współczesnych procesów społecznych, takich jak sekularyzacja i desekularyzacja, oraz potrafi powiązać je z fundamentalnymi dylematami współczesnej cywilizacji.	K_W11, K_W13

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	U01 Potrafi samodzielnie identyfikować i analizować różne formy doświadczeń mistycznych w perspektywie filozoficznej, socjologicznej i psychologicznej oraz odróżniać je od innych doświadczeń religijnych i duchowych.	K_K01
	U02 Potrafi krytycznie ocenić współczesne badania nad doświadczeniami mistycznymi, wskazując ich założenia metodologiczne, ograniczenia i potencjalne implikacje poznawcze.	K_K02
	U03 Potrafi prowadzić refleksję nad własnym doświadczeniem duchowym i relacjami z innymi w kontekście mistyki, uwzględniając uwarunkowania kulturowe, społeczne i psychologiczne.	K_K03

Kompetencje społeczne	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
-----------------------	-----------------------------	-------------------------------------

	K01 Jest świadom roli refleksji filozoficznej i wiedzy psychologicznej w analizie doświadczeń mistycznych oraz potrafi aktywnie uczestniczyć w dyskusjach akademickich nad tym zjawiskiem.	K_K01
	K02 Jest gotów do uznawania różnorodności form i tradycji mistycyzmu oraz współpracy z innymi podczas analiz porównawczych doświadczeń mistycznych w różnych kontekstach kulturowych i religijnych.	K_K02
	K03 Jest świadom odpowiedzialności wynikającej z pracy zespołowej i potrafi przestrzegać zasad etyki akademickiej, przyczyniając się do rzetelnej i konstruktywnej wymiany wiedzy w grupie.	K_K03

Organizacja											
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach									
		A		K		L		S		P	E
Liczba godzin	30										

Opis metod prowadzenia zajęć

Wykład z elementami konwersatorium, częściowo przy użyciu materiałów audiowizualnych. Studenci zapoznają się z niektórymi fragmentami tekstów opisujących doświadczenie mistyczne. Obecność obowiązkowa (dopuszczalne dwie nieusprawiedliwione nieobecności).

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E – learning	Gry dydaktyczne	szkolenia w	Zajęcia terenowe	laboratoryjnaPraca	indywidualnyProjekt	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	(esej)Praca pisemna	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01								x			x		
W02								x			x		
W03								x			x		
U01								x			x		
U02								x			x		
U03								x			x		
K01								x					
K02								x					
K03								x					

--	--

Uwagi	
-------	--

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

1. Mistyczne doświadczenie. Dyskusje, definicje, pojęcia.
2. Cechy doświadczenia mistycznego. Typologia i etnografia.
3. Świadomość mistyczna i jej właściwości.
4. Klasyczne badania nad doświadczeniem mistycznym. Perspektywa religioznawcza i fenomenologiczna.
5. Struktury interpretacji. Historyczne, kulturowe i społeczne zakorzenienie doświadczeń mistycznych.
6. Socjologiczne badanie doświadczeń mistycznych. Metody i przykłady empiryczne.
7. Podejście do mistycznych doświadczeń w psychologii i kognitywistyce.
8. Doświadczenie mistyczne a psychopatologia. Przypadek schizofrenii.
9. Tradycje doświadczenia mistycznego. Świat grecko-rzymski.
10. Mistycyzm żydowski. Kabała.

11. Mistycyzm chrześcijański.
12. Mistycyzm islamski. Sufizm.
13. Mistycyzm w hinduizmie i buddyzmie.
14. New Age i współczesne formy mistyki.
15. Mistycyzm w kontekście sekularyzacji i desekularyzacji. Podsumowanie kursu.

Wykaz literatury podstawowej

- Czapla, P. (2011). *Fenomen doświadczenia mistycznego: analiza filozoficzno-psychologiczna*. Zakład Wydawniczy NOMOS.
- Eliade, M. (2007). *Historia wierzeń i idei religijnych*. Warszawa: Instytut Wydawniczy PAX.
- James, W. (2023). *Odmiany doświadczenia religijnego*. Warszawa: Aletheia.
- Krupa-Adamczyk, M., & Szymański, T. (2024). *Doświadczenie mistyczne w kulturze i nauce* (nr 4203). Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego.
- Otto, R. (1999). *Świętość. Elementy irracjonalne w pojęciu bóstwa i ich stosunek do elementów racjonalnych*. Warszawa: Wydawnictwo KR.

Wykaz literatury uzupełniającej

- Baniak, J. (red.) (2000). *Duchowość religijna jako droga wewnętrznego doskonalenia współczesnego człowieka zachodniego chrześcijaństwa: konteksty antropologiczne i socjologiczne*. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
- Bielik-Robson, A. (2010). *Inna nowoczesność: pytania o współczesną formułę duchowości*. Wydawnictwo W.A.B.
- Bugaj, R. (1989). *Nauki tajemne w Polsce w dobie odrodzenia*. Zakład Narodowy im. Ossolińskich.
- Capra, F., Steindl-Rast, D., & Matus, T. (2004). *Wyniki Należyć do wszechświata: poszukiwania na pograniczu nauki i duchowości*. Wydawnictwo Aletheia.
- Forman, R. K. C. (1998). *Mysticism, Mind, Consciousness*. New York: State University of New York Press.
- Grof, S. (1996). *Psychologia transpersonalna*. Warszawa: Wydawnictwo KR.
- Guzowska, B. (2012). *Duchowość ponowoczesna: idee, perspektywy, prognozy*. Wydawnictwo Naukowe PWN.

- Huxley, A. (2004). *Drzwi percepcji*. Warszawa: Wydawnictwo KR.
- Jakubczak, M., & Sacha-Piekło, M. (red.) (2005). *Między wiarą a gnozą. Doświadczenie mistyczne w tradycjach Orientu*. Kraków: Wydawnictwo Universitas.
- Kozak, M., & Grzywacz, R. (red.) (2013). *Szkice z fenomenologii duchowości: od duchowości fenomenologii do fenomenalności duchowości*. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
- Krupa-Adamczyk, M., & Szymański, T. (red.) (2024). *Doświadczenie mistyczne w kulturze i nauce*. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego.
- Landowski, Z. (2010). *Sufizm: podstawowe informacje*. Wydawnictwo Trio.
- Leszczyńska, K., & Pasek, Z. (red.) (2015). *Nowa duchowość w społeczeństwach monokulturowych i pluralistycznych*. Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Maslow, A. H. (2006). *Motywacja i osobowość*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Mielicka-Pawłowska, H. (2009). *Duchowość ponowoczesna: studium z zakresu socjologii jakościowej*. Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Migda, A. (2014). *Mistycyzm pentekostalny w Polsce*. Zakład Wydawniczy Nomos.
- Otto, R. (1999). *Świętość. Elementy irracjonalne w pojęciu bóstwa i ich stosunek do elementów racjonalnych*. Warszawa: Wydawnictwo KR.
- Pawłowski, K. (2007). *Misteria i filozofia: misteryjne oblicze filozofii greckiej*. Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II.
- Raitt, J. (red.) (1999). *Duchowość chrześcijańska. T. 2: Późne średniowiecze i reformacja*. Wydawnictwo Aletheia.
- Ratajczak, T., & Trocha, B. (red.) (2011). *Fantastyczność i cudowność: mityczne scenariusze: od mitu do fikcji – od fikcji do mitu. T. 1*. Uniwersytet Zielonogórski.
- Scholem, G. (2007). *Kabała: zarys encyklopedyczny*. Fundacja Aletheia.
- Scholem, G. (2020). *Mistycyzm żydowski i jego główne kierunki*. Fundacja Aletheia.
- Shah, I. (1997). *Droga Sufich*. Zysk i S-ka Wydawnictwo.
- Siemieniewski, A. (2009). *Ścieżką nauki do Boga: nauki przyrodnicze i duchowość w starożytności i w średniowieczu*. Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego.
- Stace, W. T. (1960). *Mysticism and Philosophy*. London: Macmillan.
- Vauchez, A. (2003). *Duchowość średniowiecza*. Wydawnictwo Marabut.
- Wierciński, A. (2011). *Magia i religia. Szkice z antropologii religii*. Wydawnictwo Naukowe PWN.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	30
	Konwersatorium, ćwiczenia, laboratorium, itd.	
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	10
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	20
Ogółem bilans czasu pracy		60
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		3